

Tijdschrift voor natuurbehoud en natuurbeheer

**De
Levende Natuur**

opgericht in maart 1896

ISSN 0024-1520

Doelstelling van 'De Levende Natuur' Het informeren over ontwikkelingen in onderzoek, beheer en beleid op het gebied van natuurbehoud en natuurbeheer, die van belang zijn voor Nederland en België. De artikelen zijn vooral gebaseerd op eigen ecologisch onderzoek, ervaring of waarneming van de auteurs.

Abonnement

€ 29,50 per jaar (6 nummers) voor Nederland en België
€ 35,- per jaar voor overige landen
€ 50,- per jaar voor instellingen en bedrijven
€ 9,90 per jaar voor studenten en promovendi (kopie college- of PhD.student-kaart meesturen; max. 4 jaar).

Te verkrijgen door het bedrag over te maken op giro 81935 (voor Nederland) of P.R. 000-1701789-21 (voor België) t.n.v. Abonnementenadministratie De Levende Natuur, Wageningen, o.v.v. 'Nieuwe abonnee'.

Een jaargang loopt van januari tot en met december. Abonnementen worden automatisch verlengd, tenzij u vóór 1 december van het lopende kalenderjaar het abonnement schriftelijk opzegt. Indien u niet opzegt, wordt uw abonnement voor onbepaalde tijd verlengd.

Abonnementenadministratie

Postbus 618, 6700 AP Wageningen
tel. 0317 - 46 64 39
e-mail: administratie@delevendenatuur.nl
Meer informatie over abonnementen: achterin het tijdschrift

Overname van artikelen

na overleg met de redactie

Richtlijnen voor auteurs zijn te verkrijgen bij de eindredactie of www.delevendenatuur.nl

Biofolie De sealing is composteerbaar en kan dus in de groencontainer

Papier

Verkrijgbaarheid themanummer Toekomst voor de natuur (2)

Dit themanummer is te verkrijgen door 15 euro over te maken op giro 81935 (NL) of IBAN: BE17 0001 7017 8921, BIC: BPOTBEB1 (B) t.n.v. Abonnementenadministratie De Levende Natuur, Wageningen, o.v.v. 'DLN-toekomst natuur (2), mei 2013' en uw adres.

voor meer informatie:

www.delevendenatuur.nl

Advertenties Informatie over tarieven en plaatsingsmogelijkheden is te vinden op www.delevendenatuur.nl of per e-mail: advertenties@delevendenatuur.nl

114de jaargang nr 3 mei 2013

Toekomst voor de natuur (2)

Vervolg op deel 1 maartnummer

Op verzoek van het kabinet heeft de Raad voor leefomgeving en infrastructuur (Rli) een advies over het toekomstig natuurbeleid in Nederland uitgebracht. Daarvoor heeft de Raad verkennende studies uit laten voeren. In het eerste deel van dit tweedelige themanummer, dat in maart verscheen, werd al een aantal van de onderliggende studies, waarop de visie van de Rli is gebaseerd, gepresenteerd. Zowel in dit eerste als onderhavige tweede deel van dit themanummer zijn behalve de achtergrondrapporten ook andere studies/opvattingen verwoord om een zo breed mogelijke insteek met betrekking tot nieuw natuurbeleid te kunnen presenteren.

De kern van dit tweede deel van de twee themanummers wordt gevormd door een samenvatting van het advies van de Raad zelf. Daarnaast gaan de artikelen in dit tweede deel in op de effectiviteit van natuurbeheer, op een vitaal netwerk van natuurgebieden en op het concept kijkrichtingen aan de hand van de Grevelingen. Door middel van interviews zijn enkele visies ten aanzien van een nieuw natuurbeleid vertolkt. In het slotartikel geeft de themaredactie enkele uit deze beide nummers naar voren komende discussiepunten aan.

De themaredactie, bestaande uit Bas van Leeuwen (Rli), Bart van Tooren, Theo Verstrael, Piet van der Reest, Piet Schipper, Rik Nijland, Isa Schimmel (allen DLN), hoopt met dit en vorig nummer bouwstenen aan te dragen voor de discussie over een ambitieus en realistisch natuurbeleid in Nederland.

De Raad voor leefomgeving en infrastructuur droeg bij aan de financiering van dit themanummer.

De redactie

Natuurbeleid in de 21e eeuw (2)

Natuurbeleid in de 21^e eeuw (2) **72**
De redactie

Prijs voor jonge auteurs **73**

Onbeperkt houdbaar: advies voor een nieuw natuurbeleid in Nederland! **74**
F. Berendse, B.H. van Leeuwen, B. Arts, T. Bade & S.M.M. Kuks

Naar een vitaal netwerk van natuurgebieden. **84**
P.C. Schipper & A.C.P. van Montfort

Effectiviteit van natuurbeheer. **91**
J.P. Bakker & J. Wiertz

Kijkrichtingen als hulpmiddel voor discussie over de toekomst van het
natuurbeleid; casus Grevelingen. **98**
G.H.P. Dirx, P. van Egmond, R. van Oostenbrugge & F.G. Wortelboer

Interviews; Blik op de toekomst **102**
Rik Nijland

Naar nieuw natuurbeleid in Nederland **104**
P.J. van der Reest, P.C. Schipper, T.J. Verstrael & H.L. Schimmel-ten Kate

Door studenten/promovendi;
Gekleurde recreatie in het groen. **106** *Marjolein Kloek;*
Drieluik over dierenwelzijn. *Christoph Janzing & Stefan Sand;*
Discussies in natuurgebieden: het legitimeren van betrokkenheid en visie. **108**
Irma Arts. Onder begeleiding van Prof.dr. M. Schouten & Dr. A.E. Buijs,
Wageningen Universiteit.

Technologie bij natuuronderzoek; Environmental DNA,
krachtig gereedschap voor het monitoren van fauna. **108**
J.E. Herder, J.J.C.W. van Delft, E. Bellemain & A. Valentini

Uit de gebieden van Staatsbosbeheer **114**
Deze pagina is samengesteld en gefinancierd door Staatsbosbeheer

Boekbesprekingen **115**

De12Landschappen **116**
Samengesteld en gefinancierd door de twaalf provinciale Landschappen.

Prijs voor jonge auteurs

Wie van jullie is in staat om resultaten uit onderzoek op goed leesbare wijze te presenteren voor de praktijk van het beheer?

Voor jonge auteurs van max. 30 jaar oud stelt de redactie een prijs van € 750,- ter beschikking voor het beste artikel dat in 2013 wordt aangeboden.

De spelregels voor deze artikelen zijn gelijk aan die voor overige artikelen (zie www.delevendenatuur.nl).

Let hierbij met name op:

- onderbouwing (max. 16 literatuurverwijzingen),
- lengte (hoe korter/bondiger, hoe beter),
- relevante en begrijpelijke illustraties,
- leesbaarheid (vermijd jargon, leg lastige begrippen uit),
- logica (resultaten/conclusies moeten volgen uit gepresenteerd onderzoek).

Bij aanbieden van het manuscript graag aangeven dat je in aanmerking wilt komen voor de prijs, dus ook geboortedatum vermelden.

Bijdragen die worden ingediend voor de rubriek 'Door studenten/promovendi' komen niet in aanmerking voor de prijs: dit betreft immers geen volledige artikelen.

De redactie van DLN is tevens jury voor de binnenkomende manuscripten. Plaatsing van manuscripten vindt plaats zoals bij elk ander artikel, dus zo snel mogelijk na acceptatie.

De redactie maakt het voorbehoud de prijs niet uit te reiken wanneer onverhoopt geen van de ingezonden artikelen geaccepteerd zouden worden. De uitslag wordt begin 2014 bekend gemaakt.

We zien jullie bijdragen graag tegemoet. Veel succes!

Aanleveren vóór 31-12-2013 en/of inlichtingen bij de eindredactie, Isa Schimmel-ten Kate, redactie@delevendenatuur.nl of 058 - 267 39 46.

De redactie

In één van de volgende nummers:

- Suppletie en duinen • 40 jaar hooien •
- Sprinkhanen en begrazing •
- Themanummer ongewervelden en natuurbeheer •